

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžo/98/2014
Identifikačné číslo spisu: 1012201620
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1012201620.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Okresná prokuratúra Bratislava IV, Saratovská 1/A, 844 61 Bratislava, proti žalovanému: Mestská časť Bratislava Devínska Nová Ves, Novoveská 17/A, 843 10 Bratislava, zast. Advokátskou kanceláriou Bardáč s.r.o., so sídlom Búdkova 4, 811 04 Bratislava, IČO: 47 243 252, zastúpenej Mgr. Róbertom Bardáčom, advokátom a konateľom, za účasti: 1.) R. Q., bytom K., 2.) S. Q., bytom tamtiež, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 3453/2011/Ti z 20. apríla 2011, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/295/2012-52 z 20. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/295/2012-52 z 20. mája 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Bratislave (ďalej v texte rozsudku len „prvostupňový súd“ alebo „krajský súd“) napadnutým uznesením č. k. 5S/295/2012-52 z 20. mája 2014 podľa ust. § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie o žalobe žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. 3453/2011/Ti z 20. apríla 2011. Zároveň vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania v zmysle § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 246 ods. 1 OSP.

Dôvodom zastavenia konania bolo oneskorené podanie žaloby žalobcom, po uplynutí dvojmesačnej prekluzívnej lehoty podľa ustanovenia § 250b ods. 1 OSP. Krajský súd vychádzal z ustanovenia § 24 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), ktoré upravuje doručovanie do vlastných rúk v rámci správneho konania. Krajský súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že zistil, že rozhodnutie č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012, ktorým nebolo vyhovené protestu žalobcu, bolo doručované nasledovným adresátom: R. Q., K., S. Q., K. a Okresná prokuratúra Bratislava IV. Z pripojených doručení, ktorými bolo zasielané toto rozhodnutie, krajský súd zistil, že žalobca prevzal zásielku 15. mája 2012, S. Q. 15. mája 2012 a R. Q. zásielku neprevzala v odbernej lehote, a preto jej zásielka bola uložená na pošte 14. mája 2012. Pošta nezastihnutému

adresátovi oznam zanechala dňa 14. mája 2012. Krajský súd skonštatoval, že adresát zásielky R. Q. bola upovedomená o uložení zásielky vhodným spôsobom, že zásielka jej bude doručená dňa 14. mája 2012, táto si zásielku nevyzdvihla do 3 dní od uloženia a má sa za to, že 17. máj 2012 je dňom doručenia zásielky. Žalovaný následne opätovne doručoval predmetnú zásielku, ktorú prevzala R. Q. dňa 12. júna 2012.

Krajský súd ďalej uviedol, že na základe zistení o doručovaní zásielky má za to, že rozhodnutie žalovaného č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012 o nevyhovení protestu Okresnej prokuratúry Bratislava IV č. Pd 98/11-8 z 11. apríla 2012 nadobudlo právoplatnosť dňa 17. mája 2012. Na základe uvedeného krajský súd záverom skonštatoval, že žalobcovi v zmysle § 250j ods. 5 OSP uplynula lehota na podanie žaloby dňa 18. júla 2012, pričom žalobca podal žalobu osobne na Krajskom súde v Bratislave dňa 6. septembra 2012.

II.

Proti uzneseniu krajského súdu v časti výroku, v ktorom súd konanie zastavil, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Ako dôvod uviedol, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vec nesprávne právne posúdil a súčasne odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. V odvolaní žalobca poukázal na nesplnenie viacerých podmienok pre doručovanie do vlastných rúk prostredníctvom náhradného doručenia, resp. fikciou doručenia, ktoré predpokladá § 24 ods. 2 Správneho poriadku. Podľa názoru žalobcu fikcia doručenia v súvislosti s doručovaním rozhodnutia o nevyhovení protestu č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012 nenastala, nakoľko neboli splnené viaceré podmienky pre náhradné doručenie. V prvom rade žalobca poukázal na nedodržanie formy doručovania rozhodnutia R. Q., keď žalovaný vykonal doručenie nie kvalifikovanou formou - do vlastných rúk, ale doporučené. Z obálky zásielky s rozhodnutím je potom zistiteľné i to, že poštový doručovateľ opakovane zásielku nedoručoval, keďže vykonanie tohto úkonu nie je vyznačené na samotnej obálke, ale zásielku potom, ako si ju R. Q. neprevzala, uložil na pošte dňa 14. mája 2012.

Následne žalovaný konal správne, keď predmetné rozhodnutie dňa 4. júna 2012 opätovne doručoval. Rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora si tak R. Q. fakticky prevzala až dňa 12. júna 2012. Žalobca a S. Q. si zásielku prevzali dňa 15. mája 2012 o čom svedčia doručenky založené v spise, ktoré vo forme verejnej listiny osvedčujú, že doručenie bolo menovaným vykonané.

Zároveň žalobca poukázal na povinnosť správneho orgánu zisťovať splnenie druhej podmienky pre uplatnenie náhradného doručenia, resp. fikcie doručenia a síce, či sa účastník konania v čase doručovania v mieste doručenia zdržiaval a mal možnosť reálne sa oboznámiť s oznámeniami doručovateľa. Z administratívneho spisu splnenie tejto podmienky nevyplýva. Nakoľko rozhodnutie o nevyhovení protestu bolo R. Q. doručené ako poslednej dňa 12. júna 2012, lehota na podanie odvolania voči tomuto rozhodnutiu, uvedená v ust. § 250m ods. 2 OSP tak márne uplynula dňa 12. júla 2012, kedy aj rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012 nadobudlo právoplatnosť. Od tohto dňa začala prokurátorovi plynúť dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby v zmysle ustanovenia § 250b ods. 5 OSP, ktorá uplynula dňa 12. septembra 2012. Preto ak žalobca podal správnu žalobu na Krajskom súde v Bratislave dňa 6. septembra 2012, bola podaná včas. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/295/2012-52 z 20. mája 2014 v napadnutej časti zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

III.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu proti uzneseniu krajského súdu písomne vyjadril v podaní z 8. októbra 2014, v ktorom uviedol, že sa plne stotožňuje s právnymi závermi Krajského súdu v Bratislave a s odôvodnením napadnutého uznesenia a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie v zmysle § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Následne sa žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadril aj v podaní zo 6. novembra 2014, v ktorom poukázal na nasledovné skutočnosti. Rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora bolo doručené najneskôr R. Q. dňa 12. júna 2012. R. Q. mohla po doručení rozhodnutia o proteste podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, pričom lehota na podanie odvolania jej plynula od 13. júna 2012 do 27. júna 2012 v zmysle správneho poriadku, ktorý sa vzťahuje na plynutie lehoty. Keďže R. Q. odvolanie nepodala ani v posledný deň lehoty, podľa názoru žalovaného rozhodnutie o nevyhovení protestu prokurátora nadobudlo právoplatnosť dňom 27. júna 2012. Žalobca však doručil žalobu krajskému súdu až dňa 6. septembra 2012, t.j. viac ako dva mesiace po právoplatnosti rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že žalobu podal prokurátor oneskorene. Preto žalobca navrhol uznesenie potvrdiť a zároveň si vyčísliť trovy odvolacieho konania.

Pribratí účastníci konania R. Q. a S. Q. sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP v spojení s § 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 250d ods. 3 OSP, súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Podľa § 250b ods. 5 OSP, prokurátor môže žalobu podať do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým nebolo vyhovené protestu prokurátora.

Podľa 24 ods. 1 Správneho poriadku, dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, sa doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.

Podľa § 24 ods. 2 Správneho poriadku, ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržiava, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že písomnosť príde znovu doručiť v určený deň a hodinu. Ak nový pokus o doručenie zostane bezvýsledný, doručovateľ uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát nevyzdvihne písomnosť do troch dní od uloženia, posledný deň tejto lehoty sa považuje za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel.

V predmetnej právnej veci bola spornou otázkou doručenia rozhodnutia žalovaného č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012 - ktorým nebolo vyhovené podanému protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava IV - do konania pribratej účastníčke R. Q..

Najvyšší súd Slovenskej republiky z administratívneho spisu žalovaného zistil, že rozhodnutie Mestskej časti Bratislava Devínska Nová Ves č. 3199/2012/Ti z 23. apríla 2012 o nevyhovení protestu prokurátora bolo žalobkyni doručované prostredníctvom pošty Bratislava 49 formou doporučenej zásielky. Nakoľko menovaná nebola zastihnutá na mieste doručenia dňa 14. mája 2012, v ten istý deň poštový doručovateľ uložil zásielku na pošte, pričom nevykonal opakované doručovanie zásielky.

Následne žalovaný vykonal doručovanie predmetnej zásielky znova doporučené prostredníctvom pošty Bratislava 49, ktoré bolo úspešné a R. Q. si doručovanú zásielku prevzala dňa 12. júna 2012 a ako vyplýva z pripojenej doručenky, prevzatie zásielky potvrdila svojim vlastnoručným podpisom. V konaní nebolo sporné doručenie rozhodnutia žalobcovi a S. Q.. Vyriešenie spornej otázky doručenia rozhodnutia o nevyhovení protestu prokurátora R. Q. má zásadný význam pre určenie nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a rovnako pre posúdenie včasnosti podania žaloby prokurátorom v dvojmesačnej lehote, ktorá prokurátorovi plynie práve od nadobudnutia právoplatnosti uvedeného rozhodnutia.

Inštitút doručovania patrí ku kľúčovým inštitútom v správnom konaní. Doručovanie písomností je jedným zo spôsobov ich oznámenia adresátovi. Správny poriadok upravuje podrobne okrem doručovania verejnou vyhláškou aj doručovanie do vlastných rúk. V zmysle Správneho poriadku sa do vlastných rúk doručujú všetky dôležité písomnosti vyhotovené správnym orgánom v priebehu správneho konania, najmä explicitne stanovuje doručovanie rozhodnutí. Ustanovenie § 24 v odseku 2 upravuje tzv. náhradné doručenie, resp. fikciu doručenia písomnosti, teda predpoklady, za existencie ktorých sa písomnosť považuje za doručení aj v prípade, že to tak v skutočnosti nie je a adresát sa o písomnosti nedozvedel. Vzhľadom k úvahe krajského súdu v odôvodnení rozhodnutia je potrebné najskôr upresniť uplatnenie inštitútu tzv. fikcie doručenia. Na to, aby táto fikcia doručenia mohla nastať, zákon vyžaduje kumulatívne splnenie niekoľkých predpokladov:

- adresát v mieste doručenia nebol zastihnutý,
- adresát sa v mieste doručenia zdržiaval,
- doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil, že písomnosť príde doručiť v určený deň a hodinu,
- nový pokus o doručenie zostal bezvýsledný,
- písomnosť doručovateľ uložil na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomil.

Ak nie je splnená niektorá, hoci len jedna z vyššie uvedených podmienok, nemôže fikcia doručenia nastať. V predmetnej právnej veci neboli splnené viaceré podmienky pre uplatnenie fikcie doručenia v súvislosti s prvým doručovaním rozhodnutia R. Q..

Senát odvolacieho súdu v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že krajský súd pri určení fikcie doručenia na deň 17. máj 2012 síce vychádzal z ustanovenia § 24 ods. 2 Správneho poriadku, nemal však jednoznačne preukázané, či sa žalobkyňa v deň neúspešného doručenia, ako aj v dňoch úložnej lehoty zdržiavala na mieste doručenia. Ďalej nebola splnená podmienka, ktorá vyžaduje, aby doručovateľ vhodným spôsobom upovedomil adresáta, že písomnosť príde doručiť v určený deň a hodinu. V praxi poštový doručovateľ vyplní a hodí do poštovej schránky tlačivo „Výzva“ s upozornením, že zásielku príde doručovať opakovaně. Ak sa adresát v mieste doručenia v daný deň a hodinu opäť nezdržiava, poštový doručovateľ až následne uloží písomnosť na pošte a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí na tlačive „Oznámenie o uložení zásielky“. Pri doručovaní rozhodnutia R. Q., ktoré bolo vykonávané doporučené, poštový doručovateľ nevykonal opakované doručenie, neupovedomil adresáta o dni a hodine opakovaného doručovania a hneď po prvom pokuse o doručenie, ktoré bolo neúspešné uložil písomnosť na pošte. Rovnako doručenka formálne nespĺňa náležitosti pre doručovanie do vlastných rúk s možnosťou vyznačenia opakovaného doručenia, ale spĺňa len formu pre doručovanie doporučených zásielok. Doručenie rozhodnutia o nevyhovení protestu prokurátora uplatnením fikcie doručenia na deň 17. máj 2012 nevyvolalo právne účinky doručenia rozhodnutia do vlastných rúk, a preto rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a nezačala plynúť ani lehota na podanie žaloby prokurátorovi.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že krajský súd priznal uvedenému doručeniu právne účinky majúce zato, že nastala fikcia doručenia, bez splnenia zákonných podmienok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa ďalej zaoberal druhým vykonaným doručovaním rozhodnutia, ktoré už bolo vykonané úspešne, a to dňa 12. júna 2012. V zmysle poučenia o podaní odvolania v rozhodnutí o nevyhovení protestu prokurátora v zmysle § 250m ods. 2 OSP začala plynúť 30-dňová

lehota na podanie odvolania odo dňa doručenia rozhodnutia a uplynula dňa 11. júla 2012, ktorý bol zároveň posledným dňom na podanie odvolania. Nakoľko R. Q. svoje právo podať odvolanie nevyužila, rozhodnutie tak nadobudlo právoplatnosť uplynutím odvolacej lehoty dňa 12. júla 2012, od kedy začala plynúť prokurátorovi dvojmesačná lehota na podanie žaloby, ktorá uplynula dňa 12. septembra 2012. Nakoľko prokurátor podal žalobu osobne na Krajskom súde v Bratislave dňa 6. septembra 2012, žaloba bola podaná včas a krajský súd sa mal žalobou zaoberať meritórne.

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/295/2012-52 z 20. mája 2014 podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou prvostupňového súdu prejednať vec v medziach podanej žaloby, dôsledne sa vysporiadať so všetkými námietkami žalobcu a znovu o nej rozhodnúť.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne o náhrade trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.